

**Ю.Є. Петруня, д-р екон. наук, проф.,
Академія митної служби України**

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ФОНДОВОГО РИНКУ В КОНТЕКСТІ МАРКЕТИНГОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Комерційні банки, як і будь-які інші суб'єкти підприємницької діяльності, повинні здійснювати постійний моніторинг свого маркетингового середовища. Ключовими його суб'єктами потрібно вважати споживачів банківських послуг та конкурентів. Якість банківського маркетингового управління визначається в тому числі його спроможністю бачити конкурентів у “широкому діапазоні”. При цьому важливо не просто аналізувати поточний стан, а виявляти тенденції та виробляти прогностичні сценарії майбутнього. Насамперед, це важливо в контексті визначення загальної стратегії банку та стратегії його бізнес-одиниць. Зрозуміло, що можливості проведення, значення глибини та широти стратегічного аналізу залежать вирішальним чином від масштабів діяльності комерційного банку.

Грошові ресурси підприємств та домашніх господарств є об'єктом конкуренції між емітентами та іншими суб'єктами фондового ринку, з одного боку, та комерційними банками, іншими фінансово-кредитними установами, з іншого. Ця конкуренція має більше латентний, непрямий характер.

Фондовий ринок відіграє значну роль у ринковій системі – як на мікро-, так і на макрорівні. Основними інструментами фондового ринку виступають акції та облігації. Ринок виконує інвестиційну, розподільчу та інформативну функції. Суб'єкти попиту на цінні папери є потенційними клієнтами комерційних банків – вони відшуковують варіанти неспоживчого використання грошових коштів. Фондові інструменти та банківські вклади є з певними нюансами продуктами-конкурентами. Фондові інститути та комерційні банки, які створюють ці продукти, є конкурентами за отримання відповідних коштів.

Ринки – це динамічні системи. Для фондових ринків одним із ключових факторів сучасного розвитку є їх інтернаціоналізація. Це загальна тенденція, яка характерна і для України. Інтернаціоналізація має свої як позитивні, так і проблемні моменти. В цілому можна визначити, що інтернаціоналізація здатна певним чином сприяти розвитку національних фондових ринків, посиленню їх конкурентних можливостей як “насосів” для залучення грошових коштів. Це може виражатися в:

- розширенні місткості фондового ринку. Нові покупці фондових інструментів – це нові інвестори, нові постачальники коштів, що зокрема стимулює емісійну діяльність;
- розширенні можливості використання фондових інструментів для різних економічних цілей (придбання акцій з потенціалом зростання ринкової вартості, придбання акцій як спосіб розширення бізнесу, придбання цінних паперів як спосіб диверсифікації бізнесу, зменшення ризиків);

- активізації торгівля цінними паперами, підвищенні ліквідності ринку. Вторинний ринок завжди підтримує первинний. Рівень ліквідності визначає саме вторинний ринок. Чим краще функціонує вторинний ринок, тим продуктивніше виявляє себе первинний;
- поширенні корпоративних правил, традицій, форм взаємодії інвесторів. Для України це особливо важливо, – дискримінація міноритарних акціонерів, гострі форми міжакціонерних конфліктів є, на жаль, поширеним явищем.

На сьогодні фондовий чинник не розглядається комерційним банківським сектором України як один із основних у системі аналізу його стратегічної конкурентоспроможності. Але якщо відбудуватиметься зниження рівня інфляції, зменшення рівня процентів за вкладами, то динаміка фондового ринку набуде нової актуальності в стратегічному аналізі маркетингового середовища комерційних банків.